

охолодженої туші – 1,5 та 2,0 кг (8,8 і 11,7 %); забійною масою – 1,8 та 2,1 кг (9,5 і 11,1 %). Відповідна тенденція спостерігається і за площею м'язового вічка - перевага безпесижних баранців становить 0,6 см² або 3,7 %.

За забійним виходом баранці з короткою густою песигною переважали безпесижних і баранців з довгою густою песигною на 1,1 та 0,9 кг, або 2,4 і 2 % ; за виходом туші - на 0,4 та 0,7 кг (0,9 і 1,6 %); відповідно за коефіцієнтом м'ясності - на 0,2 або 6,7 %.

За настригом митої вовни тенденцію до переваги мали баранці з короткою рідкою та довгою густою песигною. За цією ознакою вони переважали баранців інших дослідних груп на 1,1...3,1 %.

За виходом чистого волокна баранці з короткою рідкою та довгою густою песигною також переважали баранців безпесижних: на 3,5...1,4 % ($P>0,90$); з короткою густою - на 3,4...1,3 % ($P>0,90$); з довгою рідкою песигною - на 5,3...3,2 % ($P>0,90$). Проте баранці з короткою рідкою і довгою густою песигною при народженні більш пізньостиглі. У цих тварин спостерігається тенденція до збільшення коефіцієнта вовновості (52,1...53,8 г/кг) у порівнянні з ровесниками безпесижними, з короткою густою та довгою рідкою песигною (50,8...46,7...49,3 г/кг).

У баранців з різним типом вовнового покриву при народженні відмічено значні коливання коефіцієнтів кореляції між живою масою у різні вікові періоди і настригом митої вовни у 15-місячному віці, що свідчить про можливість відбору баранців у чотиримісячному віці за показниками живої маси з метою підвищення вовнової продуктивності.

У безпесижних баранців зв'язок між цими показниками був негативний, що вказує на те, що відбір безпесижних баранців за живою масою без урахування настригів митої вовни спричинить зниження вовнової продуктивності.

Встановлено тісний взаємозв'язок між показниками м'ясної продуктивності і типом вовнового покриву баранців при народженні. У баранців з короткою густою песигною відмічено високі позитивні корелятивні зв'язки між живою масою у чотирьох- та восьмимісячному віці і м'ясною продуктивністю у восьмимісячному віці. Це свідчить про те, що баранці з короткою густою песигною більш скоростиглі, швидше формують живу масу.

Таким чином, підсилення відбору новонароджених баранців з короткою густою песигною сприяє підвищенню скоростиглості овець таврійського типу.

Людмила Олексій
науковий співробітник,
Тернопільський інститут АПВ НААН,
м. Тернопіль

ЗАПОРУКА ВИСОКИХ ВРОЖАЇВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ – ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЮЮЧИХ ПРЕПАРАТІВ

Вирощування цукрових буряків за інтенсивною технологією вимагає постійного вдосконалення всіх складових технологій, пошуку нових резервів підвищення урожайності та цукристості [1, 2].

Одним із резервів підвищення врожайності і цукристості цукрових буряків є використання регуляторів росту рослин. Економічні розрахунки свідчать, що впровадження нових регуляторів в умовах сьогодення є одним з найдешевших і найдоступніших заходів підвищення врожайності та поліпшення якості продукції більшості сільськогосподарських культур [3, 4].

Метою проведення досліджень було вивчення ефективності регуляторів росту

СЕКЦІЯ 1 СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

рослин при обробці насіння цукрових буряків в залежності від доз внесення на різних фонах живлення в ґрунтово – кліматичних умовах Тернопільської області. Дослідження проводили в Подільській дослідній станції ТІ АПВ.

При проведенні дослідів було поставлено завдання вивчення дії регуляторів росту на стартові показники росту цукрових буряків, лабораторну та польову схожість насіння, а також масу 100 рослин.

За роки досліджень 2007-2008 років, було встановлено, що регулюючі препарати бетастимулін та біолан позитивно впливали на лабораторну схожість насіння по всіх варіантах дослідів, перевищуючи контроль в середньому залежало від дози на 5-7 та 5-11% відповідно. В середньому за 2 роки кращим визнаний варіант де застосовувався бетастимулін у дозі 20мл/т насіння, лабораторна схожість насіння становила – 94%, для біолану доза 20мл/т насіння була більш ефективною і склала – 98% проти – 87% на контролі.

Другим важливим критерієм оцінки сходів цукрових буряків є показник, що визначає кількість одержаних сходів від заданої кількості висіяного насіння, тобто їхня польова схожість.

Дослідженнями 2006-2008 років встановлено, що обробка насіння біоланом по цьому показнику була більш ефективною від обробки бетастимуліном. Регулятори росту сприяють прискореному поділу клітин та кращому розвитку кореневої системи саме на ранніх фазах розвитку рослин [5]. В результаті чого польова схожість рослин в середньому за три роки перевищувала контроль на 7-12%, різниця між двома препаратами складала від 1 до 4% на користь біолану. Кращою по цьому показнику для біолану була доза 30 мл/т насіння. Із насіння, яке було оброблене регуляторами росту бетастимулін та біолан молоді рослини цукрових буряків розвивались краще, це було відмічено по такому показнику, як маса 100 рослин. Їхня маса в фазі розвинутої вилочки була більшою ніж на контролі в середньому за 2006-2008 роки, як на удобреному фоні так і на фоні $N_{160}P_{160}K_{160}$. Прибавка до контролю у масі на удобреному фоні живлення становила від обробки бетастимуліном 0,4-3,3г, біоланом 2,3-2,7г, на природному фоні 1,7-2,5г та 2,3-2,5г відповідно.

В кінцевому підсумку ця доза біолану забезпечила найбільшу врожайність – 51,6т/га, на фоні мінерального живлення $N_{160}P_{160}K_{160}$ прибавка до контролю склала – 5,6т/га (табл. 1).

Таблиця 1

Вплив регуляторів росту при обробці насіння на продуктивність цукрових буряків

№ п/п	Варіанти дослідів	Врожайність коренеплодів, т/га				Середнє за 3 роки		Збір цукру, т/га			
		2006р.	2007р.	2008р.	Середнє за 3 роки	$\pm$ до кон- тролю, т/га	$\pm$ до кон- тролю, %	2006р.	2007р.	2008р.	Середнє за 3 роки
Фон живлення – N ₁₆₀ P ₁₆₀ K ₁₆₀											
1	Контроль	49,8	40,7	47,5	46,0	-	-	9,1	5,6	7,3	7,3
2	Бетастимул ін 10мл/т	52,4	42,0	52,1	48,8	+2,8	8,6	9,9	6,1	8,1	8,0
3	Бетастимул ін 20мл/т	54,1	43,4	52,3	49,9	+3,9	7,9	10,2	6,3	8,3	8,3
4	Бетастимул ін 30мл/т	54,6	42,8	52,8	50,0	+4,0	7,7	10,5	6,5	8,3	8,4
5	Біолан 10мл/т	54,9	44,8	53,1	50,9	+4,9	9,2	10,4	6,4	8,4	8,4
6	Біолан	54,7	44,9	55,1	51,6	+5,6	9,5	10,4	6,5	8,8	8,6

СЕКЦІЯ 1
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

	20мл/т										
7	Біолан 30мл/т	54,4	44,7	54,8	51,3	+5,3	10,1	10,2	6,5	8,7	8,5
Природний фон живлення – без добрив											
1	Контроль	47,0	37,4	46,0	43,5	-	-	8,6	5,6	6,9	7,0
2	Бетастимул ін 10мл/т	49,8	38,3	49,4	45,8	+2,3	4,2	9,9	5,9	7,8	7,9
3	Бетастимул ін 20мл/т	52,0	41,6	48,5	47,3	+3,8	5,1	10,2	6,6	7,4	8,1
4	Бетастимул ін 30мл/т	52,2	40,2	48,5	47,0	+3,5	6,5	10,1	6,4	7,8	8,1
5	Біолан 10мл/т	53,0	41,7	49,5	48,1	+4,6	6,9	10,4	6,7	8,0	8,4
6	Біолан 20мл/т	52,6	41,7	48,8	47,7	+4,2	8,6	10,5	6,5	8,0	8,3
7	Біолан 30мл/т	50,7	42,7	50,0	47,8	+4,3	11,4	9,7	6,7	8,0	8,1
	Фактор А	1,53	1,68	2,49							
	Фактор В	0,82	0,90	1,33							
	Фактор АВ	2,16	2,38	3,53							
	Р, %	1,4	2,0	2,4							

На фоні де мінеральні добрива не вносились, біолан забезпечив найвищу врожайність коренеплодів при найменшій дозі – 10мл/т насіння, приріст відносно контролю склав – 4,6т/га.

Показники врожайності від обробки насіння цукрових буряків бетастимуліном на фоні N₁₆₀P₁₆₀K₁₆₀ були дещо нижчими. Доцільно відмітити, що найефективнішою визнана доза бетастимуліну – 30мл/т, яка забезпечила врожай коренеплодів – 50,0т/га, прибавка до контролю становила – 4,0т/га. На фоні без добрив обробка бетастимуліном 20мл/т забезпечила найбільший приріст врожаю до контролю – 3,8т/га.

Одержані результати досліджень підтвердили позитивний вплив регуляторів росту бетастимулін і біолан, в першу чергу на стартові показники розвитку рослин цукрових буряків, що в кінцевому підсумку добре вплинуло на продуктивність цукрових буряків.

Література

1. Боднар В.С. Гострі проблеми цукрового ринку / В.С. Боднар // Цукрові буряки, 2007. - №3.- 2-3с.
2. Боднар В.С. Як мінімізувати витрати на вирощування цукрових буряків в умовах фінансової кризи / В.С. Боднар // Цукрові буряки, 2009.- №1. - 2-4с.
3. Верзілов В.Ф. Регулятори росту та їх застосування в рослинництві / В.Ф. Верзілов // М.: Наука, 1971. - 144с.
4. Вяткин Ю.А., Рябченко И.К. Новые регуляторы роста растений. / Ю.А. Вяткин, И.К. Рябченко // М., 1984. - 4с.
5. Гамбург К.З. Биохимия ауксина та його дія на клітини рослин / К.З. Гамбург // Новосибірськ: Наука, 1976. - 271с.
6. Іванишин В.В. Динаміка ряду синергічних ефектів від застосування інноваційних агротехнологій у рослинництві / В. В. Іванишин // Агросвіт. – 2010. - № 5. – С. 15-19.